

seminat alios intendens separe a fide: sicut
et ipse recessit. **A**d tertium dicendum quod spes ali-
cuius qualitatis vel forme non diversifica-
tur per hoc quod est terminus motus a quo usque ad
quem: sed potius est. Nam terminos motuum speci-
es attingunt: apostasia autem respicit infidelitatem
ut terminum ad quem est motus recedentis a fide
vix apostasia non importat definitam spem nisi
infidelitatem: sed quoad circuitu aggrauat: sed
illud. **P**etri. **D**elius erat eis veritate non
cognoscere et post cognitam retroire.

Ad secundum sic proce-

Vides quod princeps propter apostasiam a fi-
de non amittat omnium in subditos quoniam ei teneatur
obedientia. Dicitur. n. amb. et habet xi. q. 4. quod
Julianus imperator quis est apostata huius in se
se xpianos milites: quibus cum dicebat: produ-
cite aciem per defensionem rei publice: obediens erat
ei. quod propter apostasiam principis: subditi non ab
solviuntur. **P**ropter apostasiam infidelis est
sed in subditibus dominis inueniuntur alii scilicet viri fide
liter seruisse sic Josephus Pharaoni et Daniel
Nabuchodonosor: et Mardochaeus Assuero
quod propter apostasiam a fide non est dimittendum quoniam pri
cipi obediens a subditis. **P**ropter. **S**icut propter apo
stasiam a fide recedens a deo ita per quodlibet peccatum:
si ergo propter apostasiam a fide perderet principes ins
ipadi subditi fideli: pari rore propter peccata alii
transmitterent: sed huius patrum falsi. non ergo propter apo
stasiam a fide: est recedendum ab obvia principi. Sed
huius est quod Gregorius. 7. dicit. Nos secundum predecessorum
statuta tenentes: eos quod excoicat infidelitate aut
iuramenti sacro se stricti applica auctoritate
a sacro absoluimus: et ne sibi infidelitate obser-
uet oibus modis prohibemus quicunque ad satisfac-
tionem veniant. sed apostate a fide sunt excommunicati
scilicet et heretici: ut dicit decretal. ex parte hereticorum. ad
abolendum. quod principibus apostatarum a fide non est
obedientia. **P**ropter dicendum quod sicut secundum dictum est:
fidelitas enim se ipsum non repugnat dominio: eo
quod dominum introductum est per iure gentium quod est ius
humanum. Distinctio autem fidelium et infidelium est
enim ius dominum per quod non tollit ius humanum: sed ali-
quod per infidelitatem peccans: potest finaliter ius domini
amittere sicut etiam quicunque propter alias culpas
ad ecclesiam autem non potest punire infidelitatem
in illis quod non est fide suscepit enim illud apostoli. i.
ad Cor. 5. Quid mibi de his quod foris sunt indi-
care. sed infidelitatem illo quod fide suscepit potest
finaliter punire: et convenienter in hoc puniuntur quod

subditis fidelibus dominari non possunt. hoc non. ver
gere posset in magnam fidei corruptiōnē: quia ut
dictum est homo apostata prauo corde machina
tur malū: et iuraria seminat: itēdēs homines separa
re a fide. **I**n iō quod citato aliis per suāz denūciat
excoicat propter apostasiam a fide: ipso facto eius
subditi sunt absoluti a dominio eius et iuramen
to fidelitatis quod ei tenebatur. **A**d primū quod di
cendum quod illo tempore eccl̄ia in sua nouitate nondūz
habebat praetem frenos principes pescendi
et iō tolerauit fideles Juliano apostate obe
dire in his quod nondū erat sed fidē ut manus piclū
fidei vitare. **A**d secundum dicendum quod alia rō
est in subditibus aliis quoniam fide suscepunt: ut
dictum est. **A**d tertium dicendum quod apostasiam a fi
de totaliter separat homines a deo: ut dictum est: quod
non contingit in quibusque aliis peccatis.

Einde consi
Deradū est de peccato blasphemie
quod opponit confessioni fidei
Et per blasphemiam in generali
2. de blasphemia quod dicit pecc
catum in spiritu sancti. Circa primū quatuor
per virtutem blasphemia opposit confessioni fidei.
2. virtus blasphemia sit peccatum mortale. 3. virtus
blasphemia sit maximum peccatum. 4. virtus blasphem
ia sit in damnatis.

Ad primū sic proce-

Videtur quod blasphemia non opponit confessio
nem fidei. **N**on blasphemare est contumeliam vel alia
quod contumeliam inferre in iniuria creatoris. sed huius
magis pertinet ad malivolentiam sed deum quod ad infidelitatem.
quod blasphemia non opponit confessionem fidei.
Propter. **A**d Ephes. 4. sub illud blasphemia
tollat a vobis: dicit gloriam quod sit in deo uel in sanctis
sed confessio fidei non videtur esse nisi de his qui
pertinent ad deum qui est fidei obiectum. quod blasphemia non
oppone confessionem fidei. **P**ropter. **A** quibusdam dicitur
quod sunt tres blasphemie species. Quia vero est cum attribuitur
tributus deo quod ei non convenit. Secunda est cum
ab eo removet quod ei convenit. Tertia est cum
attribuitur creature quod deo a posteriori. et sic vide
tur quod blasphemia non solum sit circa deum: sed etiam
circa creaturas: fides autem huius deum per obiectum. quod blasphemia
non oppone confessionem fidei. Sed huius est quod apostoli dicit. Iohannes. p. **D**omi⁹ fui blasphem⁹ et persecuto
et ea subdidit: Ingnorans feci in incredulitate ex
quod videtur quod blasphemia ad infidelitatem pertinet.
Propter dicendum quod nomen blasphemie importare

videt quādā derogationē alicui⁹ excellētis bonitat⁹ ⁊ p̄cipue dīne. **D**e⁹ at ut dīo⁹ dic p̄ca⁹ dī dīni. no. ē ipa eēntia vere bonitatis vñ q̄cqd deo cōuenit p̄tinet ad bonitatē ipi⁹ ⁊ q̄cqd ad ipm nō p̄met lōge ē a rōe p̄fcre bonitat⁹ q̄ ē ei⁹ eēntia. Quicūq; ḡ vel negat aliquid de deo qđ ei cōuenit uel afferit de eo qđ ei non cōuenit: drogat dīne bonitati. qđ qđ p̄t otigere duplicit. **U**no qđē mō fīn solā opione itellect⁹. **A**lio⁹: iūcta qđā affec tus detestatiōe: sic ecōtrario fīdes dei p̄ dilectionē p̄ficit ipi⁹. **H**ui⁹ mōi ḡ drogatio dīne bonitati vel fīn intellectū tñ: vñ etiā scđm affectū: si cōsistat tñ in corde: ē cordis blasphemia. si at exteri⁹ p̄deat p̄ locutiōz: ē oris blasphemia ⁊ fīn b̄ blasphemia cōfessiōi oppōit. **A**lp̄mū ḡ dicendū q̄ ille q̄ dēū logtur cōtiū iſerre intēdēs: drogat dīne bonitati nō solū fīn vītarē itellect⁹ ſz etiā fīn prauitatem volūtati detestatiū ⁊ ipedētis p̄ posse dīnū honore: qđ ē blasphemia p̄fecta. **A**d se cūdū dicēdū q̄ ſic de⁹ iſcis suis laudatur inq̄z laudant̄ ſpa q̄ de⁹ in ſcis efficit ita ⁊ blasphemia q̄ fit in ſcos ex ſequēti in dēū ūrdū dat. **A**d ūtiū dicēdū q̄ fīn illa tria nō p̄nt p̄p̄ loquēdo distigui dīſe ſpēs p̄cti blasphemie. **A**tribuiē. n. deo qđ ei nō cōueit: vel remouē ab eo qđ ei cōueit nō differunt nisi fīn affirmatiōz ⁊ negatiōz: q̄ qđē ūrfitas habi tū ſpēz n̄ distiguit: q̄ p̄eadē ſcīaz inotescit falsitas affirmationū ⁊ reognitionū. ⁊ p̄eadē ignoratiā vtroq; mō errat: cū negatio probet p̄ affirmationē: ut b̄ p̄ posteriorum. **D**auit ea q̄ ſit dei, p̄pa creaturis attribuat: ad b̄ p̄tine videſ q̄ aliquid ei⁹ attribuāt qđ ei nō cōueniat. q̄cqd. n. ē deo p̄priū ē ipse deus. **A**tribuiē ḡ id qđē dei, p̄priū alicui creare: est ipſiū dei dicere idem creature.

Ad ūciūdū ſic proce diur. **C**ideſ q̄ blasphemia nō ſp̄ ſit peccatū mortale. **Q**uia ſup illud ad Col. 3°. Nūc at dīponit vos t̄c. dīc glo. post maiora phibz minora. ⁊ tum ſubdit de blasphemia. ḡ blasphemia inter p̄ctā minora ſputat q̄ ſit p̄ctā venialia. **P**. **D**e p̄ctā ſic mortale opponiſt alii cui p̄cepto decalogi. ſz blasphemia nō videſ alicui eorū opponi. ḡ blasphemia nō ē peccatū mortale. **P**. **P**ctā q̄ absq; deliberatiōe omittitur n̄ ſit mortalitā: p̄p̄ qđ p̄mi mortū n̄ ſit p̄ctā mortalitā: q̄a deliberationē rō/

nis p̄cedūt ut ex ſ̄ dīcti p̄z. ſz blasphemia qñz absq; deliberatiōe p̄cedit. ḡ n̄ ſp̄ ē peccatū mortale. **S**ed h̄ est qđ dī Leuit. 24°. Qui blasphemauerit nomē dīi: morte moriat. ſz pena mortis n̄ iſerit nisi p̄ p̄ctō mortali. ḡ blasphemia ē peccatū mortale. **R**o dicēdū q̄ ſic ſ̄ dīm ē: peccatū mortale ē p̄ qđ hō ſe patitur a p̄mo p̄n ſp̄ualis vite qđ el̄ caritas dei. vñ q̄cūq; caritati ſp̄ugnat ex ſuo genē ſūt p̄ctā mortalia. blasphemia aut̄ ſm genus ſuū repugnat caritati dīne: quia derogat dīne bonitati ut dīm ē q̄ ē obīm caritatis. ⁊ iō blasphemia ē peccatū mortale ex ſuo genē. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ glo. illa nō ē ſic itel ligēda q̄ oia q̄ ſubditur ſit p̄ctā mortalia. ſz q̄a cū ſupra n̄ exp̄iſſerit niſi maiora p̄mo dī etiā qđā minora ſubdit: inſ q̄ eriā qđā dī maiorib⁹ ponit. **A**d ūciūdū dicēdū q̄ cū blasphemia opponaſ cōfessioni fidei ut dīmē ei⁹ phibitio reducit ad phibitionē ifideli tatisq; itelligit in eo qđ dicif: **E**go ſū domi nūs de⁹ tu⁹ t̄c. uel phibet p̄ id qđ dī: **N**ō aſ ſumes nomē dei tui i vanu. **A**gl. n. i vanu aſſumit nomē dei q̄ aliqđ ſalſū dō afferit q̄: q̄ p̄ nomē dei aliqđ ſalſū cōfirmat. **A**d ūtiū dicēdū q̄ blasphemia p̄t ſubdit ſiderat: et tūc ē peccatū veniale: ⁊ nō b̄ ſp̄ ūrōne blasphemie. **A**lio⁹ qñ aduer tit b̄ ee blasphemia ſiderā ſigia ūboz. ⁊ tūc nō excusat a p̄ctō mortali ſic nec ille qui ex ſubito motu ire aliquē occidit iuxta ſe ſedē tem.

Ad tertium ſic proce

dif. **C**ideſ q̄ p̄ctā ſic blasphemie n̄ ſit maximū peccatū. **M**alū. n. dīc ſa nocet ſm Augl. i Enchiridion. ſz magis nocet p̄ctā homicidiū quod p̄mit vitā bois: q̄ p̄ctā ſic blasphemie quod deo nullū nocimētū p̄t iſerre. ḡ pecatū homicidy ē ḡui⁹ p̄ctō blasphemie. **P**. **g**ūcūq; piurat iſudit deū testē ſalfat. ⁊ ita vñ eu afferē ee ſalſū. ſz nō q̄libet blasphemus vñq; ad b̄ p̄cedit ut deū afferat ee ſalſū. ḡ p̄iuriū ē ḡui⁹ p̄ctā ſic blasphemie. **P**. **S**up illud p̄s. **N**olite extolle i altū cornū vestrū. dic glo. **M**aximū ē vitū excusatiōis p̄ctā n̄ ḡ blasphemia ē maximū peccatū. **S**ed h̄ ē

qd̄ Ysa. 18° sup illud: **A**d p̄plūm tērribilez r̄c.
d̄ic glo. **N**ē p̄ctn̄ blasphemie op̄atū leui^o est.
R^o dicēdū q̄ sicut ſ̄ dictuz eſt: blasphemia
opponeſ ſeſſionī fidei. t̄ iō h̄z i ſe ḡuitateſ ſiſidelitaz. t̄ aggraueſ per̄ti ſi ſupueniat de-
teſtatio volūtatiſ. t̄ adh̄ magi ſi pr̄p̄at in
v̄ba ſic t̄ lauſ fidei augeſ p̄ dilectioneſ t̄ ſeſſionē. **V**n̄ cū ſiſidelitas ſit maximū p̄ctn̄ fm̄
ſuū gen^o ſic ſ̄ d̄cm̄ eſt: oñis eſt etiā blaſphemia
ſit p̄ctn̄ maximū ad idē gen^o p̄tinē ſi ipsū
aggraueſ. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ homicidiuſ ſi blaſphemia ſi copareſ fm̄ oña in que
peccatur: maſfeliſ ſi blaſphemia ſi eſt direc-
te p̄ctn̄ i deū p̄p̄oderat homicidio qd̄ eſt pec-
catuſ i p̄mū. **S**i at̄ op̄et fm̄ effectu noce-
di: ſic homicidiuſ p̄ponderat: pl^o. n. homici-
tiuſ nocet p̄xio ſi blaſphemia deo. ſz ga i gra-
uitate culpe magl attendiſ itentio uolūtatiſ
puerſe q̄ ſi effectu op̄is: ut ex ſ̄ dictis p̄z. iō cū
blaſphem^o itēdat no cummū iſſere honori di-
uino: ſi p̄liciſ loquēdo ſi ui^o peccat ſi homi-
cida. homicidiuſ tñ p̄mū locuſ tenet i penis i
ter p̄cta i p̄mū om̄iſſa. **A**d ſecūdū dicē-
dū q̄ sup illō ad Eph. 4°: Blasphemia tollat
a vob̄. d̄ic glo. **P**er̄ eſt blaſphemare ſi piurāe.
q̄. n. piurat n̄ d̄ic aut ſentit aligd falsuſ de
deo ſicut blaſphem^o: ſz deū adhibet teſtē ſalſi-
tati nō t̄q̄ ſtimaſ deū eē ſalſuſ teſtē: ſed
tanq̄ ſpāſ q̄ de^o sup h̄ ſo no teſtificer̄ p̄ alioq̄
euideſ ſignuſ. **A**dtiuſ dicēdū q̄ excuſatio
p̄cti eſt qdā circuſtantia aggraueſ oē p̄ctn̄
etiā ipſā blaſphemā. t̄ p̄ tanto d̄r̄ eſſe maxi-
muſ p̄ctn̄: ga quodlibet facit maius.

Ad quartum ſic pro
cediſ. **V**ideſ q̄ dānati no blaſphemēt. Deter-
reſtur. n. nū calig malia blaſphemādo p̄pti-
moze futuraſ penaz. ſz dānati has penas ex-
periū. vñ magis eas abhorſt. ḡ mltoma-
gi a blaſphemādo op̄ſciſt. **B**laſphemia cū
ſit ḡuifimū p̄ctn̄ eſt marie ūmeritoriuſ. ſed in
futura vita no eſt ſtat^o merēdi ne q̄ ūmerēdi
ḡ null^o erit loc^o blaſphemie. **P**. Eccliaſtes
xi. d̄r̄ q̄ i q̄cūq̄ loco lignū ceciderit: ibi erit
Ex q̄p̄ q̄ p̄ hac vita hoſ ſi accreſcit nec
merituſ nec p̄ctn̄ qd̄ ſi habuit i hac vita. ſed
milti dānabuſ ſi i hac vita ſi fuerūt blaſphemii.
ḡ nec i fuſa vita blaſphemabuſ. **H**z h̄ ſi qd̄
dic̄t Apoc. 16°: Amauerūt hoſes eſtu mag
t̄ blaſphemauerūt nomē vñi hñtis ptatē ſup
has plagaſ. vbi d̄ic glo. q̄ i inferno poſiti q̄

uſ ſci. t̄ ſe p̄ meriti puniri: dolebūt tamē q̄
deus tātā porētiā habeat q̄ plagaſ eis inſe-
rat h̄ aut̄ eēt blaſphemia i p̄nti. ḡ t̄ in futuro.
R^o dicēdū q̄ ſicut dictuſ e: ad rōnē blaſ-
phemie p̄tineſ detestatio dñe bonitat^o. Illi at̄
q̄ ſunt i inferno rectinebūt puerſa volūtatiſ
auerſa a dei iuſticia i h̄ q̄ diligūt ea p̄ q̄b^o
puniūt. t̄ vellēt eis vtiſi poſſet. t̄ odiūt pe-
nas q̄ p̄ huuismōi p̄ctis inſtigūt: dolebūt tñ
etiā d̄ p̄ctis q̄ om̄iſſerūt: n̄ ga ipſi odiāt h̄ ga
p̄ eis puniūt. **S**ic ḡ tal̄ detestatio dñe iu-
ſticie i eis iteror cordis blaſphemia. t̄ credi-
bile eſt p̄p̄ ſuſtacuſ erit in eis etiā vocal^o
blaſphemia: ſic in ſciſ vocaliſ lauſ dei. **A**d
p̄mū ḡ dicēdū q̄ hoies detrenſ i p̄nti a blaſ-
phemia. p̄p̄ timore ſenaz q̄ ſe putat euadē.
ſz dānati i inferno no ſpant ſe poſſe euadē. t̄
iō tanq̄ ſp̄ati ferūt ad oē ad qd̄ eis puerſa
volūtatiſ ſiggerit. **A**d ſecūdū dicēdū q̄
mereri t̄ demereri p̄tinēt ad ſtatū vie: vnde
bona i viatoribus ſuit meritoria v̄ ūmerito-
ria: In b̄tis aut̄ bona n̄ ſuit meritoria ſz p̄tinē-
tia ad eoz britudiniſ p̄mū. t̄ ſiluer mala i
dānati ſo ſuit demeritoria ſz p̄tinēt ad dā-
natiōis pena. **A**d ſecūdū dicēdū q̄ gliber in
p̄ctō mortali. b̄cēdē ſert ſecū ſuſtacuſ de
teſtandi dñā iuſticiā q̄ſtū ad aligd. t̄ fm̄ h̄
poſterit ei inneſe blaſphemia.

Einde consi
Drādū eſt i ſpāli ū blaſphemia
i ſp̄m ſciñ. Et circa h̄ q̄runē
quatuor. p̄ vtr̄ blaſphemia
vel p̄ctn̄ i ſp̄m ſciñ ſit idem
qd̄ p̄ctn̄ ex certa malicia. 2° de ſp̄b^o hui^o
p̄cti. 3° vtr̄ ſit irremiſſibile. 4° vtr̄ aliquis
peccare poſſit in ſp̄m ſaciū a p̄ncipio anteq̄
alia p̄cta comittat.

Ad primū ſic pro
cediſ. **V**ideſ q̄ p̄ctn̄ i ſp̄m ſciñ ſit idē qd̄
p̄ctn̄ ex certa malicia. **P**ec̄t. n. i ſp̄m ſciñ
eſt p̄ctn̄ blaſphemie: ut p̄z Math. 12° ſed no oē
p̄ctn̄ ex certa malicia eſt p̄ctn̄ blaſphemie. con-
tingit. n. multa alia p̄cti ſi gñā ex certa malici-
tia comitti. ḡ p̄ctn̄ i ſp̄m ſanctū no eſt idē
quod peccati ex certa malicia. **P**. **D**e-
catuſ ex certa malicia diuidiſ ſi peccatiſ ex
i grātia t̄ ſi peccatiſ ex iſirmitate. ſi peccatiſ
i ſpiritu ſaciū diuidiſ ſi peccatiſ in filiū ho-
minis: ut p̄z Math. 12° ḡ peccatiſ i ſp̄m ſciñ